

Regionális közművelődési könyvtárak Bulgáriában

Az Insztrukcija za zadacsite na zonalnite biblioteki c. normativ dokumentum (Bibliotekar. 26.god. 1976. 7/8. no. 92-93.p.) szövegét KÖVENDI Dénes tömörítésében közöljük.

1. A Művészeti és Kulturális Bizottság (a továbbiakban MKB) Elnöksége 1975. május 6-i, a megyei könyvtárak fejlesztésére vonatkozó rendeletében regionális könyvtárrá jelölt ki négy könyvtárat: a plovdivi Nemzeti Könyvtárat (Bulgária második nemzeti könyvtárát a szófiai Kiril és Metód Nemzeti Könyvtár mellett), saját megyéjével együtt 8 megyére szóló hatáskörrel; a ruszei Megyei Könyvtárat (7 megyényi régióban); a várnai Megyei Könyvtárat (5 megye számára) és a szófiai Városi Könyvtárat (7 megye számára). Ehhez kapcsolódik az MKB által 1976. jun. 1-én B-3007. számon kiadott jelen végrehajtási utasítás a regionális könyvtárak feladatairól.

2. A regionális könyvtárak fő feladatai: a régióba tartozó megyei könyvtárak tevékenységének összehangolása, bizonyos munkálatok párhuzamosságának kiküszöbölése, pénz- és időmegtakarítás elsősorban a gyarapítás és a csere terén; könyvtárközi kölcsönzés; referenz-, bibliográfiai, tájékoztató és helyismereti munka; kiadványok szerkesztése és terjesztése a régió könyvtárai számára; továbbképzés, tapasztalatcsere, módszertani tevékenység - mindez az MKB és a szófiai Nemzeti Könyvtár által kiadott irányelveknek megfelelően.

Feladatainak végrehajtása érdekében a regionális könyvtár

a) saját munkáját olyan színvonalon végzi, hogy példát mutasson a régió könyvtárainak;

b) köteleispéldányt kap a bolgár sajtótermékekből és hanglemezekből; gazdag állományt szervez orosz nyelvű szovjet kiadványokból; beszerzi az alapműveket egyéb idegen nyelveken; beszerzi, hozzáférhetővé teszi és propagálja a régió profiljának megfelelő nem nyomtatott dokumentumokat, speciális műszaki kiadványtipusokat stb.; a könyvtárközi kölcsönzés keretében a régió egyéb könyvtárainak rendelkezésére bocsátja a szükséges dokumentumokat (külföldi könyvtárközi kölcsönzési igényeit minden megyei könyvtár közvetlenül a szófiai Nemzeti Könyvtárba küldi);

c) elosztó raktárakat létesít a régió könyvtáraiból kivont irodalom számára; csereállományt szervez s tájékoztatókban, jegyzékekben ismereti annak anyagát a többi regionális könyvtárral, a szófiai Nemzeti Könyvtárral, a megyei könyvtárakkal (a régió kivül is) és egyéb közművelődési könyvtárakkal;

d) reprográfiai bázist létesít és kiadványokkal, xeroxmásolatokkal, mikrofilmekkel segíti a régió könyvtárait;

e) központi lelőhely-jegyzéket ad ki a régió könyvtáraiba járó külföldi periodikumokról és központi katalógust szerkeszt a régió könyvtárainak idegen nyelvű állományáról (nem számítva az orosz nyelvű kiadványokat);

f) összehangolja a régió könyvtárainak tájékoztató bibliográfiai és egyéb tájékoztatói tevékenységét, az írásban adott bibliográfiai tájékoztatásokról és a tájékoztató apparátusról kartotékot vezet és információt szolgáltat; támogatja a régió megyei könyvtárainak és más megyei könyvtáraknak az együttműködését a helyismereti munkában;

g) a régió megyei könyvtárigazgatóival együtt összehangolja a megyei könyvtárak évi és távlati munkatervét, egymás iránti kötelezettségvállalásait és együttműködésük formáit, a jelen utasítás szellemében; a régió sajátos könyvtári problémáinak megtárgyalására szükség esetén értekezletre hívja össze a megyei könyvtárigazgatókat (esetleg más könyvtári szakemberek bevonásával).

3. A regionális könyvtárnak saját megyéjén kívül nincs semmiféle adminisztratív hatásköre.

4. A regionális könyvtár segítséget nyújt a MKB-nek és a szófiai Nemzeti Könyvtárnak a közművelődési könyvtárak módszertani iránymutatásában; 4-5 napos tanfolyamokat rendez (a bolgár szövegben a "45 napos" feltehetőleg sajtóhiba - a szerk.) a középfoku képesítésű könyvtárosok számára szakosított értekezleteket és továbbképzési rendezvényeket tart a városi csitaliste-könyvtárak, a szakszervezeti és az iskolai könyvtárosok számára.

5. A régió könyvtárainak együttműködési tervét, valamint a terven felüli kezdeményezéseket egyeztetnie kell az MKB-vel és a szófiai Nemzeti Könyvtárral.

6. Saját szervezeti felépítését az MKB jóváhagyásával a megyei könyvtárak működési szabályzatában meghatározott szervezeti formától eltérően módosíthatja.

7. Kiegészítő rendelkezések:

a) a plovdivi Nemzeti Könyvtár az alaprendelet értelmében országos funkciót tölt be a tájékoztató bibliográfiai és a helyismereti munkában, egyszermind a bolgár sajtótermékek második nemzeti gyűjteménye lesz; ezt működési szabályzatában is kifejezésre kell juttatni;

b) a ruszei Megyei Könyvtár mellett a Veliko Törnovó-i, a várnai Megyei Könyvtár mellett pedig a sumeni is részt vesz a régió könyvtárközi kölcsönzési ellátásban, mivel 1953-ig, illetve 1944-ig kötelezpéldányt kapott;

c) a szófiai Városi Könyvtárat könyvtárközi kölcsönzési feladatainak ellátásában a szófiai Nemzeti Könyvtár segíti, kiegészítve ennek állományát a legfontosabb és leggyakrabban keresett dokumentumokkal - eredetiben, xeroxmásolatban vagy mikrofilmen;

d) a többi regionális könyvtár csak akkor fordul a szófiai Nemzeti Könyvtárhoz, ha a keresett bolgár nyelvű dokumentummal egyikük sem rendelkezik.